

דברי אמונה וחתיכות

שהשמע כ"ק מון אדמוני שליט"א

נעודה שלישית פרשת נח בחקותי תשפ"א ל'פ"ק

אחר האסון בעיה"ק מירון ביום ל"ג בעומר העבר

ויצא לאור ע"י מכון מדני מלך ויין

וואס פאסירן אויפֿ די וועלט וואס איז א חוק, אונז פארשטיי מיר עס נישט, לויטן משקל אל דעות איז עס אויסגעהאלטן.

איך האב געוואלט רעדן א נקודה וואס איז נוגע צו דעם אומגליק וואס האט פאסירט אין מירון ל"ג בעומר, וויפיל מען טראכט ארײַן דערין, ס'איך דאך זאָכָן וואס הנתרות לה' אלקין, ס'איך נישט צום פארשטיין מיטן מענטשליכן שבּל, ווי איזו עס האט פאסירט, אונז וואו ס'קען זיין אין איז גרויסען טאג, די הילולא פון רבּי שמעון, וואס אלעס ווערט דאָך געפּוּלְט בּי רבּי שמעון, וואס בחימ האט ער צוריקגעהאלטן אלע גוירות, אין זוהר הקדוש איז דא צענדייגער מעשיות צוגעבערענגן וויאזוי ער האט מבטל געווין יעדע מיתה פון א שטאַט, דער מלאר המות האט זיך נישט געקענט אנטקעגן שטעלן פֿאָר אַים, אונז עס זאל קענען פאסירן אומ ל"ג בעומר אין זיין יומא דהילולא, אויפֿ זיין פֿלאַז, אונז אין די העכسطע מאמענטן וואס ל"ג בעומר האט, בּי די הדרלה וואס איז געוועז, זאל קענען פאסירן אזה זאָך, דאס איז אַחלְקָן פון חוקים, דאס איז וואס אונז פארשטיי מיר נישט.

אונז אונז דאָרָף מיר דאס נישט פארשטיין, פונקט ווי ער פארשטייט או ער דאָרָף נישט פארשטיין דעם חוק

... דער אייבערשטער האט באשאָפּן די וועלט מיט די תורה, בי החיזק הקב"ה וברא עולם, די תורה איז די פֿלאַן פון די וועלט, דער אייבערשטער האט אַריינגעזוקט אין די תורה אונז מיט דעם האט ער באשאָפּן די וועלט, ווי מען שוין היינט גערעדט (בדרשת פרקי אבות) איז אלע זאָכָן וואס איז דא אויפֿ דער וועלט אלעס איז מקשור מיט די תורה. אויב אין די תורה איז דא צוּוִי ערליי מצות, די מצות וואס מען פארשטייט מיטן שכּל, אונז זאָכָן וואס איז אומפֿאַרְשְׁטְּעַנְּדְּלֵיךְ, מען פארשטייט נישט. איז איז די הנהגה פון די וועלט אויר דא בידיע בחינות, ס'איך דא אמאָל וואס דער אייבערשטער פֿירֶט די וועלט, אונז ס'איך דא מענטשן וואס מיטן שכּל פארשטייט מען וואס האט פאסירט, מען פארשטייט פֿאַרְוֹוָאַס עס איז אויפֿ געוועז, ס'איך מיט א הסבר, דאס קומט דוריך די השפעה פון די מצות וואס אונז טוה מיר אויר מיטן דעת. ס'איך אבער דא זאָכָן וואס דער אייבערשטער טוט אויפֿ די וועלט וואס מיט אונזער שכּל קענען מיר עס נישט פארשטיין, דאס ווערט נשבע פון די מצות וואס דער אייבערשטער האט אונז געגעבן חוקים, אונז די חוקים זונען דאָך אַהֲן א הסבר, אונז פון דעם איז באשאָפּן געוואָרָן די וועלט, דאס טיטиш או נאָר דער אייבערשטער אליענס איז משיג דעם טעם פון דעם חוק, אבער אונז פארשטיי מיר דאס נישט, איז אויר דא מארעות

בבהמה. אונז זיך מיר נישט צו פארשטיין די דרכו הטע, אונז וויל מיר נישט פארשטיין, וואס מען פארשטייט פארשטייט מען, און וואס מען פארשטייט נישט איז גוט איזוי אויר, אהן דעם וואס מען פארשטייט עס.

עס איז דא א הייליג וווארט פון אייניע פון די צדיקים,
ומלחתם את ערלהת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד (דברים
י-טז), האט ער געזאגט, ומלאתם את ערלהת לבבכם, עטס
זאלטס ענק אוועקנעםען דעם ערלהת הלב, וערפכם, אונ
עטס ווועטס ענק אוועקנעםען דעם קשה עורף, לא תקשו
עוד, ווועטס עטס נישט האבן קיין קושיות מעיר. די אלע
קושיא'ס וואס מען האט איז נאר או עס פעלט דעם
ומלחתם את ערלהת לבבכם, א איד דארף מקבל זיין או
וואס דער אייבערשטער טוט איז מיט א חשבון
אויסגעפירות פון אויבן, אזי האט געדארפט צו זיין,
פארוואס, פארווען, מען מווע נישט זוכן קיין הסבר, מען
מווע עס נישט פארשטיין, אזי האט מען אייביג געלעבט,
מען האט נישט געדארפט האבן קיין הסבר. מען פרעגט
א הסבר פארוואס האט עס פאסירט, וואס איז א נפקא
מינה, דער אייבערשטער האט אזי געווארלט, איז זאר
דארפטע וויסן, עס איז געקומען פאר עפערס א זאר וואס
אייז נוגע צו דיר, או דו דארפטע דיך עפערס טוישן, יא
ס'אייז דא א חרונ אוף פונעם אייבערשטער. פארוואס
ס'האט פאסירט דוקא אויפ דעם וועג, אונ זוייזי עס
האט פאסירט, דאס איז נישט קיין שום נפקא מינה פאר
אונז, דאס איז חשבונות פון אויבן.

אייר האב גערענדט די ווואר צום תולדות אהרן רבין זאל זיין געזונט, אונז ער האט מיר געזאגט בתוך הדרבים, אייר וויל עס נאר איבערגעבן פשוט צו מחזק זיין די אמונה. האט ער מיר געזאגט, אייר זיין היינט א גאנצן טאג אונז אייר בין מנהם אבלים, אייר רוף אן די אלע וואס זענען אוועק, צוּבראָכענע שטובעה, רוף אייר אן אייר בין זיין מנהם. אייר גײַ אַרְוִיס פֿון התפעלות, ווי אַזְוֵי די אַידֶן האבעו דאס מקבל געוועהן, ווי אַזְוֵי אַידֶן רעדן, וואַספֿאָראָ

פָּאַרְוֹוָאָס דָּעֵר אִיְבָּעֶרְשְׁטָעֵר הָאָט אָנוֹ גַּעֲהִינְן שְׁעַטְנָז
אוֹן כְּלָאִים, אוֹן מַעַן פָּאַרְשְׁטִיטִי אֹזְוִי אַיְזַע, אֹזְוִי אַזְוִי
דָּאָרָף מַעַן צָו טְוָהָן, אַזְוִי דָּאָרְפָּטְן מִיר נִישְׁתְּ פָּאַרְשְׁטִין דִּי
וּוְעָגָן פּוֹנוּם אִיְבָּעֶרְשְׁטָעֵר. מַעַן דָּאָרָף נִישְׁתְּ זָוְכָן קִיְּין
הַסְּבָרִים, אוֹן מַעַן דָּאָרָף נִישְׁתְּ זָוְכָן קִיְּין תִּירּוֹצִים, וּוּ
סְ'קָעָן זַיִן אִין אַזְאָ טָאגְ בֵּי דִי הַילּוֹלָא פֿוֹן רְבִי שְׁמֻעוֹן,
יְכּוֹל אֲנֵי לְפִטוֹר אֶת כָּל הָעוֹלָם מִן הַדִּין, זָאָל קַעְנָעָן
פָּאַסְיָרָן אַזְאָ זָאָר. אָנוֹן דָּאָרָף מִיר נִישְׁתְּ קִיְּין הַסְּבָרִים,
אָנוֹן דָּאָרָף מִיר נִישְׁתְּ קִיְּין תִּירּוֹצִים דָּעָרוֹתִים, דָּעַס אַיְזָן
אָנוֹזָעָר חָלָק פֿוֹן אַמְוֹנָה וּוֹאָס אָנוֹן הַאָב מִיר, דָּעֵר
אִיְבָּעֶרְשְׁטָעֵר הָאָט אַזְוִי פָּאַרְשְׁטָאָנָעָן, אוֹן מִיר זַעְנָעָן
מִקְבָּל אַזְוִי הָאָט גַּעֲדָאָרְפָּטְן צָו זַיִן.

דאס איז נוגע בכלליות, און עס איז נוגע אויך בפרטיות פאר יען. יעדער מענטש האט פארשידענע זמנים, צייטן וואס די הנהגה וואס דער אייבערשטער פירט זיך מיט אים איז בי אים פארשטיינדליך, און אסאך מאל איז דא זאכן וואס ער פארשטייט נישט פארוואס עס האט פאסירט, פארוואס איז עס געקומען, פארוואס ער יא א צווייטער נישט, מען דארף נישט קיין משלים און קיין פרטימ דערויף. אבער א איד איז צו דעם אויסגעשטעלט, אונז וויס מיר וואס דער אייבערשטער טוט, אלעט איז גוט, מהתו לא תצא הרעות, פארשטייט עס נישט, מען מוז נישט אלעט פארשטיין, ס'אייז דא אסאך חוקים וואס מען פארשטייט נישט. דאס פארשטייסטו אויך נישט, החקר אל-ה תמצא, קען דען א מענטש פארשטיין געטליךיות, וואס דער אייבערשטער טוט. קען מען דען מסביר זיין פאר א קינד פון פינק יאר פארוואס דער טאטעהט האט אזי געטוhn, פארוואס די מאמע האט אזי געטוhn, וויפיל דו וועסט אים מסביר זיין ווועט ער דאס נישט פארשטיין, ער איז דורך א קליען קינד, ער האט נישט קיין דעת. א בהמה קען דען פארשטיין וואס דער מענטש טוט, עס פעלט אים דער דעת. אונזער שכט אנטקעגן דעם אייבערשטער איז אסאך וויניגער ווי א קינד פון פינק יאר, און וויניגער פון די שכט פו א

נאכדעם געט מען צוריק די נשמה פארן אייבערשטען, יעדער וואלט זיך געווואנטשן איז הלווי ווען עס קומט די צייט וואס ער דארף צוריקגעבן זיין נשמה פארן דער היינט זיין צווען ער קענען צוריקגיגין מיט איז אייבערשטען זאל ער קענען צוריקגעבן דער דער היינט, מען זאל זיצן מיט א דביבות, נישט זיין קראנק, נאר זיין ביימ גאנצן דעת, און ער זאל אפילו נישט טראכטן פון שטארבן, נאר זיין דבוק בשמחה אינעם אייבערשטען, און איזו צוריקגעבן די נשמה, א געוואלדייגע חסד וואס האט פאסירט.

איך וועל ער צלייגן מער, פאר די אידן איז געוווען באשערט ער איז געקומען די צייט זיך דארפֿן אוועקגײַן, ליידער א מיתה חטופה, איז מינוט אויפֿ די אנדרען האט זיך ער גענדייגט, ווען דעס זאל נישט פאסירן דארטן, ווען דעס וואלט דער אייבערשטער געמאכט ער זאל פאסירן יעדער בי זיך איז די שטאט, ער איז געקומען זיין צייט אוועקגײַן פון איז מינוט אויפֿ די אנדרען מינוט, ויאזוי וואלט ער אוועקגעגענגן פון דער וועלט, וואלט ער געהאט איז מינוט הרהור תשובה פארדעם? פון איז סעקונדע אויפֿ די אנדרען טוישט ער דאס לעבן, ער איז דאר געוווען געזונט, ער איז דאר נישט געליגן איז בעט פארדעם צו קענען אביסל אייבערטראכטן זיינע מעשים. זיך זענען געוווען אזעלכע דערהיינע נשמיַת, איז דער אייבערשטער האט געטוהן מיט זיך א חסד, ער האט צוזאמונגגעומען די אלע נשמיַת, און ער האט זיך געברענgett אויפֿ איז פלאען, זיך זאלן קענען זיצן מיט א דביבות אינעם אייבערשטען, און נאכדעם זאלן זיך צוריקגעבן זיער נשמה. דאס איז די בָּח פון רבִי שמעון.

ס'איז געוווען באשערט זיך זאלן אוועקגײַן, וואס די סיבה זאל נאר זיין, אבער ארויסיגין פון די וועלט מיט איז דביבות צום באשעפֿר, ווי מען איז געזען דארטן, איז א זאך וואס יעדער איז וואלט זיך געווואנטשן, איז ווען ער קומט זיין צייט אוועקצוגין פון דער וועלט זאל ער זיך אויפֿ דעם

אמונה, טאטעס מאמעס אלע סارت שטובר, וויאזוי זיך האבן דאס אויפֿגעומען, ווי איזו זיך זענען מקבל די יstorim באהבה, און זענען זיך נישט מתרעם אויפֿ די דרכֿי השם, איך גי ארויס פון התפעלות ווי איזו מען רעדט. און ער האט זיך איזו ארויסגערט, ווען דער הייליגער בארדיטשובער רב זי"ע וואלט געלעבט היינט, וואלט ער געגאנגען און געטאנט אוף דער גאס, און ער וואלט געזאגט פארן אייבערשטען, מי בעמְך ישראל גוי אחד בארץ, אידן זענען אזא הייליג פאלק, ווען מען האט פארלוירן די בעסטע און די שענסטע וואס מען האט, און מען איז ער מקבל מיט א ליבשאפט.

ער האט מיר פארציילט אaid, איז ער האט אנגערופֿ דעם תולדות אהרן רבִי איןער וואס האט פארלוירן א קינד, א חשוב קינד, האט ער אים געזאגט איך רוף אהן, איך וויל איך באדאנקן, איז מיין קינד האט געדארפֿ צוריקגעבן זיין נשמה פארן אייבערשטען, האט ער אים געגעבן די געלעגהיט איז ער האט אוועקגעגעבן די נשמה נאר צוויי שעה וואס ער איז געזען מיט התעוררות און מקבל געוווען על מלכות שמים, און איזו האט ער צוריקגעגעבן די נשמה פארן אייבערשטען, און איך וויל איך דאנקן דערפֿר.

א נקודה צו פארשטיין וואס דא האט פאסירט איז א געוויסן זיך. איז מען איז זיך מתבונן, א געוואלדייגער חסד ה', וואס דער אייבערשטער האט געטוהן פאר די אלע הרוגים דארט, ס'איז געוווען באשערט איז זיך זאלן אוועקצוגין פון דער וועלט, קיין שום זאך געשטע נישט פון זיך אלינס, ס'איז מיט א חשבן געוווען פון אויבן, אוועקצוגין געזונטערהייט בעדה צולחה, און זיצן פארדעם מיט ניגוני התעוררות, ניגונים פון סЛИיחות, פון די הייליגע טאג, וואס מען האט געזינגען, מען האט געהרט וווערטער פון התעוררות צו חייזק אמונה, וווערטער פון התעוררות צו תשובה, און קבלת על מלכות שמים וואס מען האט מקבל געוווען דארטן, און

האלט ביים סוף פון א יאר וואס דארף זיין תכלה שנה וקללותיה, מען לינט די פרשה פון קללות, איז דער אייבערשטער מקדים, אונ האט צוגענומען פון אונז פינפ אונ פערצעג נפשות ממשנה ומלטה, וואילע איזן איינס ביי איינס, אנדרען זיצן נישט דארטן אוז לאנגע צייט בי אוז האדקה, עס איז דא געויסע דערהויבנקיט וואס די איזן האבן געהאט, אונ דער אייבערשטער האט צוגענומען די מ"ה, זי זאלן מגין זיין אויפ דיא מ"ה קללות וואס איז אויסגערכנט דא, עס זאל זיין תכלה שנה וקללותיה. – אונ די גمرا זאגט אין חולין (דף צב). עס איז דא מ"ה צדיקים וואס איז דא שטענדייג אויפ דער וועלט, דרייסיג אין ארץ ישראל און פופצן אין חוץ לארץ, זעט מען עס איז דא מ"ה צדיקים וועלכע זענען מגין אויפ דער וועלט.

דא איז דער אם בחוקתי תלכו ונתתי גשמייכם בעטム, איז א איד וועט גיין בתמיומות אפילו ווען סייעוט זיין חוקים, עס וועלן זיין זאכן וואס איז אומפארשטיינדריך מיט אונזער שכל, אונ איזן וועלן טוהן, מקבל זיין מיט א שמחה וואס דער אייבערשטער האט געפירות, דאס וועט ברענגן ונתתי גשמייכם בעטム, עס זאל נשפער ווערן חסד מאר יעדעם איינעם. זי זאלן זיין מליצי יושר די הייליגע נשמות וואס זענען אroiפגעגעאנגן, ועל כולם ירבו שמעון' זאל זיין א מליצי יושר פאר יעדעם איינעם, פאר אונז אלעל, מיר זאלן אלע זוכה זיין צו זיצן און לערנצען און דינען דעם אייבערשטען, מתרוך שמחה וטוב לבב אויפ עצרת. דא איז אוועק פינפ און פערצעג נפשות, דער אייבערשטער זאל אפהיטן, איז די קללה פון תורה כהנים שטייט שווין איז די קדמוניים, איז פינפ און פערצעג קללות איז אויסגערכנט דא אין די פרשה, אונ צ"ח קללות איז אויסגערכנט אין פרשת כי תבואה. איזן האבן מקריב געוווען פינפ און פערצעג פרים קרבנות ציבור איז בית המקדש במשך דעם גאנען יאר, וואס האט מגין געוווען אויפ די קללות. אונ סוכות איז געוווען צ"ח כבשים, אקעגן די צ"ח וואס איז דא אין משנה תורה, אונ די מ"ה פרים איז געוווען אנטקעגן די מ"ה פון תורה כהנים. אונ מען

וועג. ס'אייז א חסיד השם וואס עס ליגט דערין וואס דער אייבערשטער האט מיט זי געטוון.

דא איז נאר א נקודה אroiטצוברענגען א חלק, וואס אונז פארשטי מיר יא, וואס אונז פארשטי מיר נישט, דאס איז א חלק פון חוקי ה', דער אייבערשטער פירט זיך מיט חוקים, אונ דעס וואס מען איז מקבל די חוקים דאס ברענgett אראפ רחמים אויפ דער וועלט. פונקט ווי ווען איד איז מיקיט א חוק פון דער תורה, ווי מען האט פריער געזאגט, דאס איז לישנא דמווני, דעס ברענgett אראפ די השפעות טובות, ווען ער טוט א זאך אהן טעם ודעת. איז די זעלבע ווען דער אייבערשטער פירט זיך מיט א מענטש אין א געויסע מדה פון א חוק, וואס ער פארשטייט נישט וואס עס איז געוווען, אונ ער איז מקבל מיט אהבה וואס דער אייבערשטער האט זיך געפירות מיט אים, דער קבלת אהבה, דער חוק וואס ער איז מקבל געוווען א זאך וואס ער פארשטייט נישט, ער האט געשיקט א קינד קיין מירון, אונ ער איז אהימגעקומען אויזי ווי ער איז אהימגעקומען, מען איז עס מקבל באהבה, דאס ברענgett געוואלדייג השפעות וואס קומען אראפ פון אויבן, דער חוק וואס א איד איז מקבל אויפ זיך וואס ער פארשטייט נישט, דאס איז דער זאך וואס איז משפייע פון אויבן.

אונ עס האט פאסירט איז א צייט פון תכלה שנה וקללותיה, עס שטייט דארך (מגילה לא): עס גיט אויפ עצרת. דא איז אוועק פינפ און פערצעג נפשות, דער אייבערשטער זאל אפהיטן, איז די קללה פון תורה כהנים שטייט שווין איז די קדמוניים, איז פינפ און פערצעג קללות איז אויסגערכנט דא אין די פרשה, אונ צ"ח קללות איז אויסגערכנט אין פרשת כי תבואה. איזן האבן מקריב געוווען פינפ און פערצעג פרים קרבנות ציבור איז בית המקדש במשך דעם גאנען יאר, וואס האט מגין געוווען אויפ די קללות. אונ סוכות איז געוווען צ"ח כבשים, אקעגן די צ"ח וואס איז דא אין משנה תורה, אונ די מ"ה פרים איז געוווען אנטקעגן די מ"ה פון תורה כהנים. אונ מען